

КРЕДИТУВАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ «ДОСТУПНІ КРЕДИТИ 5-7-9%

Каземирчик К.С.,

здобувач вищої освіти академічної групи Ф 3/1

Миколаївський національний аграрний університет

У сучасних умовах економіки України надважливим питанням є стабільне і ефективне функціонування малого та середнього бізнесу. Держава

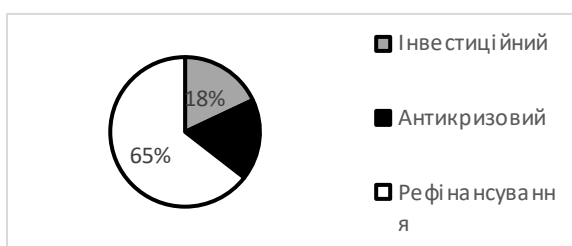
постійно впроваджує і оновлює існуючі програми розвитку підприємництва. Останньою, широковідомою і застосованою стала програма «Доступні кредити 5-7-9%», впровадженою Фондом розвитку підприємництва за дорученням Уряду України першого лютого 2020 року [4]. Хоча з моменту старту програми пройшов всього один рік, наразі можна стверджувати – програма користується широким попитом і її подальший розвиток є беззаперечний.

Питання необхідності державної підтримки малого підприємництва розглядали такі вітчизняні науковці, як: Н. П. Бенера, Є. С. Гордієнко, Ю. О. Ольвінська, що розробили теоретичний механізм удосконалення рівня підтримки підприємництва та виокремили кредитування підприємств, як важливу складову розвитку малого бізнесу [1].

Фонд розвитку підприємництва в Україні має низку актуальних програм кредитування і фінансування малого бізнесу, проте найпопулярнішою й найпростішою для позичальників є програма «Доступні кредити 5-7-9%».

«Доступні кредити 5-7-9%» – програма, введена для спрощення доступу суб'єктів малого підприємництва до кредитних ресурсів та для зменшення відсоткового навантаження за кредитами. Програму позиціонують як реальну допомогу зміцненню конкурентоспроможності малого бізнесу, яка є частиною Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва України на 2017-2020 роки [2].

Проаналізовано, що 54% наданих кредитів, згідно з галузевою класифікацією отримали агропромислові підприємства, за перший рік роботи програми було надано більше 9,5 тис. кредитів на суму 22,6 млрд грн [2]. У зв'язку з пандемією COVID-19 було впроваджено пільгові відсоткові ставки – 3 і 0% річних [3,5]. У зв'язку з активною підтримкою і швидкою реакцією на зміни в країні, програма за 2020 рік дозволила створити 9,5 тисяч, а зберегла – 120 тисяч робочих місць [3]. З 08.02.2021р. впроваджено низку доповнень, так, наприклад, можливим стане отримати кредити на впровадження стартапів під 15% річних, що надасть можливість впроваджувати інноваційні винаходи та ідеї і знизити рівень безробіття [4].

Кредити надаються на 3 цілі: інвестування, кредити рефінансування, антикризові кредити. І хоча найменшу частку становлять кредити на антикризові цілі (рис. 1), темп приросту кредитного портфелю, порівняно з іншими більший на 8% [5].

Рис. 1 «Кредити в розрізі цілей програми» [2].

Основна частка новостворених робочих місць створена за інвестиційними проектами кредитування. Для української економіки важливим питанням є інвестування у малий бізнес. Інвестиційні кредити – це довгострокове фінансування об'єктів, яке спрямоване не лише на забезпечення потреб підприємства, а й нарощування активів у майбутньому. Інвестиції – рушійна сила бізнесу. За програмою «Доступні кредити 5-7-9» інвестиційне

кредитування в основному здійснюють державні комерційні банки: АТ «ДЕРЖАВНИЙ ОЩАДНИЙ БАНК УКРАЇНИ», АТ «УКРГАЗБАНК», АТ «ПРИВАТБАНК» з 60, 50, 40% від загального обсягу наданих кредитів за вище зазначеною програмою відповідно, в той час, як частка інвестиційних кредитів у недержавних комерційних банках становить 0-10%, що свідчить про низький рівень кредитної підтримки інвестиційних проєктів і високий ризику їх збитковості [2,3].

Станом на сьогодні, 26 комерційних банків України співпрацюють з державною програмою. Найбільшими банками-кредиторами є: АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ», АТ «ПУМБ», АТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ «КРЕДОБАНК», АТ «УКРГАЗБАНК». Навзаєм держава виплачує грошову підтримку банкам. Так, наприклад, АТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ», який є найбільшим кредитором сільськогосподарських підприємств (як в межах, так і за межами програми), надав кредитів на суму 3208,6 млн грн, а отримав 71,8 млн компенсації за 11 місяців 2020 року, що в середньому становить +2,5% річних до кожного кредиту [2,3].

Надалі очікується зменшення активного оновлення програми і затвердження сталих норм обсягів через впровадження наступної урядової програми кредитування домогосподарств «Доступна іпотека під 7%» [6].

Отже, попри об'єктивно існуючі економічні і політичні труднощі, Уряд України розуміє необхідність підтримки малого бізнесу й запроваджує ефективні програми його розвитку. «Доступні кредити 5-7-9%» – потрібний елемент стратегії розвитку малого підприємництва в Україні і база його кредитної підтримки, яка отримала особливе значення у зв'язку із складним положенням бізнесу в умовах кризи, спричиненою пандемією COVID-19.

Література:

1. Бенера Н. П. Необхідність державної підтримки малого підприємництва в кризових умовах. Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2015. №3. С. 15-17.
2. Офіційний сайт Фонду розвитку підприємництва в Україні. Квартальний звіт за Державною програмою Доступні кредити 5-7-9 за 4 квартали 2020р. URL: <https://bdf.gov.ua/kvartal-%D0%86V-2020.pdf>. (дата звернення: 05.03.2021)
3. Офіційний сайт Фонду розвитку підприємництва в Україні. Щотижнева інформація про результати Державної Програми Доступні кредити 5-7-9 станом на 01.03.2021. URL: <https://bdf.gov.ua/bdf-01-03-2021.pdf>. (дата звернення: 07.03.2021)
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2020р. №1342. Про внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 січня 2020р. №28. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovikabine-tu-ministriv-ukrayini-vid-24-sichnya-2020-r-28-i281220-1342>. (дата звернення: 13.03.2021)
5. Каземирчик К. С. Особливості кредитування малого бізнесу в Україні. Матеріали IV всеукр. наук.-практ. конфер. МНАУ, 2020. С. 22-23

6. Офіційний сайт Фонду розвитку підприємництва в Україні. Державна програма Доступна іпотека 7%. URL: <https://bdf.gov.ua/uk/dlya-pryvatnyh-osib>. (дата звернення: 14.03.2021)

*Науковий керівник –Бурковська А.В.,
к. екон. наук, доцент кафедри,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*